

DE DORPSKERK: EEN WERELDKERK!

Beleidsplan 2021-2026 Protestantse Gemeente te Blaricum

Vastgesteld door de kerkenraad op 3 december 2020

INHOUD

1. Missie
2. Kansen en risico's
 - 2.1 Kansen
 - 2.2 Risico's
3. Doelen
 1. Vieren
 2. Er voor elkaar zijn: Pastoraat
 3. Er voor elkaar zijn: Diaconaat
 4. Vorming en toerusting
4. Mensen, organisatie en middelen
 1. Groeien als gemeenschap
 2. Groeien als kerkenraad
 3. Hoe werken we samen met de predikant?
 4. Geld en goed
5. De samenwerking met andere geloofsgemeenschappen
5. Communicatie
6. Voornemens om uit te werken

1. MISSIE

“De Dorpskerk heeft als missie een open en gastvrije geloofsgemeenschap te zijn, die zich wil laten inspireren door de Bijbelverhalen van vroeger en de mensen van vandaag. Mensen laten delen in de schoonheid en rijkdom van de christelijke traditie is een van haar uitgangspunten. In de ontmoeting met Jezus Christus en in de ontmoeting met elkaar probeert ze het geheim van het leven te ervaren. Dat de gemeente in cultureel/sociologisch opzicht pluriform is, wordt daarbij als heel waardevol ervaren.”
(bron: Gemeenteprofiel, vastgesteld najaar 2020)

In dit beleidsplan vertalen we deze woorden naar een visie en plannen voor de periode 2021-2026, waarbij de mogelijkheid open staat het tussentijds aan te vullen.

2.KANSEN EN RISICO'S

2.1 Kansen

1. Groei is mogelijk door onze onderscheidende positie in de regio.
2. We zijn niet te vangen in oude vangnetten zoals confessioneel, evangelisch of Vrijzinnig (zie ook het gemeenteprofiel). Daardoor zijn we een herberg waar mensen met verschillende achtergronden zich welkom voelen.
3. Gebouwen en locatie vormen een aansprekend geheel op een mooie plek in het dorp.
4. Er zijn tientallen talentvolle mensen die grote passie hebben om de kerk toekomst te geven.

2.2 Risico's

1. We laten elkaar de ruimte om verschillend te zijn maar het formuleren wat we samen doen en afspraken daarover maken is lastiger en het elkaar daarop aanspreken ook.
2. Mogelijk overschatting financieel draagvlak van de kerk (geen actueel inzicht in lange termijn kosten; dalen van 'levend geld').
3. Vooruitschuiven van discussies over wijze van behoud van het 'kerkeiland' en de kerkinrichting leiden tot ad hoc handelen.
4. Onderling vertrouwen binnen de gemeente schiet soms nog te kort.
5. Teveel willen met te weinig mensen, prioriteiten stellen is nodig, maar doet ook pijn. Niet alles kan.

3. DOELEN

3.1 Vieren

3.1.1. Vieren: het hart van de gemeenschap

1. We hebben niet allemaal dezelfde religieuze vragen en antwoorden. Daarom kunnen we veel van elkaar leren. Maar laten we toegeven dat het ook kan schuren. Des te belangrijker is dat we geloven in wat we samen doen in de Blaricumse dorpskerk en zo het onderlinge verband bewaren.
2. In de Dorpskerk vieren we de ruimte van de wereldkerk. Maar niet door ieder zijn ding naast elkaar te laten doen maar doordat we de klassieke oecumenische liturgie het kader laten zijn dat ons bij elkaar houdt. Wij vieren die elke zondag in eendracht omdat we geloven dat het Woord en de voorbeelden van gelovigen van vroeger een tijdloze bron van inspiratie zijn. Binnen dat kader is variatie en vernieuwing mogelijk.
3. De zondagse kerkdienst is het hart van de gemeente, dat moet blijven kloppen. De liturgie en de plek waar we zijn helpen om te ervaren dat er meer is: het contact met de Eeuwige. De voorganger is in staat om dat proces te voeden. De gemeente wil daarbij leren van verhalen en ervaringen maar niet belerend toegesproken worden.
4. We staan open voor voorgangers met verschillende achtergrond mits ze de

veelzijdigheid van de liturgie en de Schrift de ruimte laten.

5. Ook passanten en zij die meer op afstand willen staan zijn welkom in onze kerkdiensten. Onze liturgie en taal kunnen een drempel lijken, maar wij zien het liever als een opstapje dat vergezichten opent.

3.1.2 Vieren: vaste orde en variatie

1. We willen de kerkdienst tot een bijzonder moment van de week maken. De vormen zijn doordacht en richten de aandacht. We geloven dat de schoonheid van kerkmuziek helpt om contact te leggen met onszelf, elkaar en onze kerkelijke tradities. We willen kerkmuziek onder professionele begeleiding.
2. We stellen prijs op een stijlvolle liturgie, waarbij de predikant nauw samenwerkt met de kerkmusici en de eventuele andere medewerkers aan de dienst.
3. Enkele malen per jaar zijn er diensten, waarin gemeenteleden kunnen participeren met hun eigen verhaal over een bepaald thema, zoals in 2020 'Bloeien in Gods Licht' met de Startzondag.
4. Binnen de liturgie bestaat de mogelijkheid om af en toe themadiensten te organiseren waarin bijvoorbeeld een muziekstuk, een schilderij, een boek of een kunstwerk, aan de orde komt. Dit kan ook aantrekkingskracht hebben op niet reguliere kerkgangers.
5. We volgen in principe het oecumenisch leesrooster, maar er is een mogelijkheid daar incidenteel van af te wijken om een serie van meerdere diensten aaneensluitend over één thema te houden. Bijvoorbeeld een bijbels persoon, bijbelboek of psalmenreeks.
6. Er zijn verschillen in beleving. Er zijn er die in de verkondiging de persoonlijke ontmoeting met de levende God ervaren. Voor anderen is de Eeuwige van een zo andere orde dat spreken over de relatie in begrippen als Vader en Zoon als een beperking wordt ervaren. We denken dat dergelijke verschillen geen belemmering zijn om samen te vieren als we verschillen niet koppelen aan oordelen over elkaar als gelovigen. Dat vraagt van iedereen relativiseringsvermogen en geestelijke lenigheid. In de kerkdienst krijgen we daarin oefening doordat we daar leren onder de oppervlakte van onszelf en anderen te kijken.
7. De kerkdienst leidt tot betrokkenheid in woord en daad op de samenleving en op elkaar.

3.1.3. Vieren met kinderen en jongeren

1. Evenals veel kerken in Nederland, heeft de gemeente de afgelopen jaren te maken gehad met afnemende interesse van jonge gezinnen. In de zomer van 2020 is besloten de maandelijkse Dienst voor Jong & Oud, met Kinderkerk voor basisschoolkinderen en Jeugdkerk12+ voor jongeren, te staken. Dit kan snel weer opgepakt worden, zodra daarvoor interesse is.
2. Met de jeugdleiding is afgesproken, dat er op hoogtijdagen nog wel extra aandacht zal zijn voor kinderen en jongeren in de kerkdienst. En waar mogelijk wordt de jeugd expliciet betrokken bij kerkelijke activiteiten.
3. In kerkblad Onderweg blijft het maandelijkse jeugdkatern voorlopig gehandhaafd, en via de mailinglijst kunnen kinderen en hun ouders snel worden bereikt.
4. We staan open voor contacten met de scholen. Ook onderzoeken we hoe we met nieuwe middelen zouden kunnen voorzien in de behoefte van ouders en kinderen om meer te weten over het christelijk geloof en de kerkelijke traditie.

3.2 Er voor elkaar zijn: pastoraat

De kern van pastoraat is omzien naar elkaar in de naam van Christus. Pastoraat in de gemeente vormt een taak voor predikant, pastorale ouderlingen en de wijkcontactpersonen. Maar ook gemeenteleden onderling hebben deze zorg voor elkaar. Pastoraat is iets van iedereen. Een pastorale ontmoeting wordt gekenmerkt door tweerichtingsverkeer en gelijkwaardigheid. In die ontmoeting kan het wezenlijke van het leven in openheid en vrijheid gedeeld worden. Zo ondersteunen we elkaar en bieden hulp, die is afgestemd op de behoeften in de verschillende fases van het leven. Pastoraat en diaconaat zijn van oudsher los van elkaar georganiseerd in de protestantse

kerken. Bij beide draait het niettemin om 'zorgen voor elkaar'. Bij de diaconie ligt het accent meer op concrete sociale zorg en bij pastoraat meer op het 'geestelijke', al is die scheiding niet altijd even scherp. Daarom heeft het werk van de predikant en de ouderlingen ook diaconale aspecten. En zijn er activiteiten die zowel pastorale als diaconale doelen dienen.

Aan de ouderlingen, verenigd met de predikant in het consistorie is primair de verantwoordelijkheid voor het organiseren van pastorale zorg gegeven.

Onder verantwoordelijkheid van het consistorie vallen de volgende activiteiten:

- Pastoraat aan zieken, ouderen, rouwenden en andere mensen die in een moeilijke passage van hun leven verkeren.
- Wijkcontactpersonen ondersteunen in het bezoekwerk.
- Ontmoetingsmogelijkheden organiseren als gelegenheid voor onderling gesprek en steun (hieronder valt het werk van de Commissie Kruispunt).

3.3 Er voor elkaar zijn: diaconaat

1. De diaconie is niet meer de plek waar armoedeproblemen vanzelfsprekend terechtkomen. Anders dan vroeger zijn deze moeilijker waarneembaar door de privacywetgeving en individualisering. Maar ze zijn er nog wel, zij het in bescheiden mate in de Gemeente Blaricum. De diaconie blijft daar een taak zien.
2. Gelukkig is de diaconie ook in de positie om diaconaal werk elders te steunen. Daarom zal de diaconie haar collectes voor en donaties aan Stap Verder, een pastoraal/diaconaal samenwerkingsverband in Amsterdam Zuid -Oost, m.i.v. 2021 een vervolg geven. In dit stadsdeel is de traditioneel diaconale problematiek op grote schaal aanwezig. Het doel van Stap Verder is dan ook de inwoners een stap verder te brengen.
3. Daarnaast zal de diaconie blijven doneren aan een scala van lokale, landelijke en internationale doelen. De collecte-opbrengsten waarmee deze donaties worden gevoed, zal zij blijven verhogen, waarbij zij zal bezien of er voor verdere aanvullingen ervan uit eigen vermogen ruimte is, evenals voor incidentele donaties buiten het collecteschema om. Ook zal de diaconie initiatieven van gemeenteleden - zoals eind september 2020 de actie voor financiering van een nieuwe duo-fiets voor demente ouderen - blijven aanmoedigen, ook als het doel in de regio buiten de gemeente ligt. De diaconie zoekt bij het steunen van regionale initiatieven naar mogelijkheden om zich te onderscheiden van andere sponsors zoals bedrijven. Een diaconie is geen 'fonds' dat wacht op aanvragen maar bestaat uit mensen die zien waar barmhartigheid het verschil maakt. Dit vraagt een visie op doelen en vormen van steun die herkenbaar zijn als diaconaal. Hier willen we niet onnodig dezelfde doelen steunen als algemene hulporganisaties, die we als burgers ook steunen.
4. Veroudering en vereenzaming gaan Blaricum niet voorbij. Daar ligt dan ook een belangrijke lokale rol voor de diaconie. Verder zal zij activiteiten als maandelijks maaltijden voor alleenstaande ouderen en andere activiteiten voor senioren en dorpsgenoten blijven steunen, evenals het Kerkcafé.
5. De diaconie steunt ook het diaconale ouderenwerk. Binnen en buiten de gemeente is veel behoefte aan aandacht en meeleven. De diaconie ondersteunt en ontlast ambtsdragers en gemeenteleden die daarin voorzien.

3.4 Vorming en toerusting

We willen activiteiten aanbieden, waarbij we over de zin van het leven nadenken. Samen iets beleven of delen, maakt dat je kunt groeien in vertrouwen en geloof. Mensen in beweging laten komen is een taak bij 'Vorming en Toerusting'.

Er is behoefte aan kennis over het verhaal van God en de christelijke traditie. Behalve op zondag zoeken we ook naar andere mogelijkheden om deze verhalen door te geven. Niet alleen in de vorm van monoloog maar ook van dialoog, zoals in het Kerk-café.

We organiseren onder andere de volgende activiteiten:

- Jaarlijkse thema-avond voor de Wijkcontactpersonen.
- Gebedskring
- Bijbelkringen
- Wijk-ontmoetingsbijeenkomsten rondom een bepaald thema op meerdere adressen per seizoen met gelegenheid tot gedachtewisseling.
- KERKCAFÉ, thema-avonden om een brede groep belangstellenden van binnen en buiten de kerken in contact te brengen met belangrijke discussies van vandaag.
- De cantorij die zich oefent in de ondersteuning van de liturgie
- Thema-wandelingen

4. Mensen, organisatie en middelen

4.1 Groeien als gemeenschap

Onze visie/ons visioen is: We zijn verschillende persoonlijkheden met verschillende ideeën en dat leidt niet tot ergernis en strijd om macht. Dat lukt ons doordat we het eens zijn over wat we samen doen en ook doordat we waardering hebben voor elkaars insteek, zonder dat het een probleem is ook de beperkingen daarvan in gesprek te brengen.

Maar als we elkaar niet tegelijk kritisch bevragen zouden we vervallen in zelfgenoegzaamheid. We kennen elkaars persoonlijke gaven en beperkingen.

Deze visie realiseren we door:

1. Het versterken van onderling vertrouwen en vermogen als 'team' te opereren in zowel kerkenraad als gemeente. Daartoe bevorderen we zelfreflectie.
2. Een veilige omgeving te bieden voor een vruchtbare samenwerking met een predikant, met realistische wederzijdse verwachtingen.
3. De moed te hebben om samen keuzes te maken in doelen en materiële zaken om zo, dat waarin wij geloven door te geven aan nieuwe generaties.

4.2 Groeien als kerkenraad

1. We vertrouwen elkaar. We laten elkaar de ruimte maar geloven ook in de zegen van onderling tegenwicht. Dat vraagt om heldere afspraken over wat vooraf wordt afgestemd en wat achteraf wordt verantwoord. Zo vergroten we de doelmatigheid van de kerkenraad.
2. Het is veilig om te delen hoe we elkaars dienst ervaren.
3. We geven als team leiding aan de gemeente.
4. De gemeente voelt zich gedragen en heeft vertrouwen in de kerkenraad.

Hoe werken we samen in de kerkenraad?

1. We zijn aanspreekbaar op de kerkorde van de PKN.
2. Als kerkenraad dragen we samen de eindverantwoordelijkheid voor de gemeente. De kerkenraad vergadert 8 x per jaar of vaker indien nodig.
3. Het moderamen is primair verantwoordelijk voor de afstemming van de interne en externe processen. Het neemt geen taken over van de kerkenraad of de colleges daarbinnen. Na het invullen van de predikantsvacature zal het moderamen bestaan uit predikant, voorzitter en scriba.
4. Het consistorie is samen met de predikant primair verantwoordelijk voor de eredienst, het pastoraat en vorming en toerusting.
5. De diaconie is primair verantwoordelijk voor het inzamelen, beheren en uitdelen van middelen onder het motto omzien naar elkaar. Door haar dienst is de gemeente tastbaar aanwezig in de samenleving.
6. De kerkrentmeesters zijn primair verantwoordelijk voor het inzamelen en beheren van middelen voor de instandhouding van de Dorpskerk. Daarnaast hebben ze de zorg voor de gebouwen, de ledenadministratie en de betaalde medewerkers.

4.3 Hoe werken we samen met de predikant?

1. De predikant is niet de spil waarom alles draait, want zij/hij is als voorganger een voorbijganger. Van de predikant verwachten we wel dat hij/zij kan verbinden, coachen, en een spiegelende rol kan vervullen.
2. De eerste taak van de predikant ligt in de viering, die hiervoor als het hart van de gemeente is beschreven. Zijn of haar gaven op dit vlak moeten onmiskenbaar zijn.
3. Diaconaal en pastoraal bezoekwerk in de gemeente is een onderdeel van het predikantswerk. Maar deels ligt dit ook bij anderen.
4. De predikant kan behalve luisteren ook op prettige wijze sturen in gesprek en overleg. Op deze wijze draagt hij bij aan het groeiproces van gemeente en kerkenraad.

4.4 Geld en goed

1. De kerk heeft vanuit het verleden een financiële basis, die de daling van het levend geld verzacht. Omdat er geen financiële scenario's voor de lange termijn zijn en op dit moment ook nog geen restauratie- en meer-jarenonderhoudsplan, is onzeker hoever deze polsstok reikt. Dat gaan we onderzoeken, met als hoofdvraag de continuïteit in 20-30 jaar.
2. We willen de verhouding tussen het beheer van rentmeesters en diaconie verduidelijken en optimaliseren.
3. In de samenleving verschuift het patroon van vaste bijdragen ten gunste van incidentele en doel-gebonden giften. Op dit moment groeit het aantal 'thuisvolgers' en zijn er minder kerkgangers. Deze ontwikkelingen leiden ertoe dat we willen onderzoeken of naast de klassieke bronnen van Kerkbalans en collectezak alternatieve mogelijkheden om te geven wenselijk zijn. We willen onderzoeken of digitaal geven gemakkelijker gemaakt kan worden. Ook overwegen we of we bijdragen via een vriendenstichting mogelijk willen maken voor mensen of organisaties die willen bijdragen aan bv. restauraties, maar niet via de kerkelijke rekening.
4. We kiezen ervoor het kerkgebouw primair te blijven presenteren als een gebouw met een religieuze functie. Culturele nevenfuncties zijn mogelijk, maar secundair. We willen in de komende vier jaar een plan maken voor de inrichting van het kerkgebouw, die een upgrade moet zijn met respect voor het verleden.
5. De pastorie, theekoepel en tuinmuren op het kerkeiland hebben ook een toekomstvisie nodig. Het gebruik van de pastorie als dienstwoning voor de predikant is onaantrekkelijk vanwege de fiscale gevolgen voor hem/haar. De theekoepel heeft een restauratie nodig. Het is een uitdaging om te bedenken hoe deze panden blijven bijdragen aan de continuïteit van het gemeente zijn.

Het financieel beleid door de rentmeesters

1. Door de leeftijdsopbouw dalen op dit moment de inkomsten uit levend geld. Daarnaast is er inkomen uit bezittingen. Er is een discussie nodig over de vraag of hoe we die bezittingen laten bijdragen aan onze doelen (cf. het PKN-rapport Werkzaam Vermogen uit 2019). Die discussie kan leiden tot de conclusie dat de rentmeesters er naar moeten streven de waarde van de bezittingen intact te laten. Dat betekent dat de inkomsten moeten stijgen en/of de kosten dalen.
2. We zullen een beleidsrijke meerjarenbegroting opstellen om tijdig te kunnen bijsturen als risico's voor de continuïteit van de activiteiten opdoemen.

4.5 De samenwerking met andere geloofsgemeenschappen

1. We nemen deel aan de stuurgroep oecumene van de BEL-kerken.
2. We voelen ons verwant met de Rooms Katholieke gemeenschappen ter plaatse. Tweemaal per jaar is er een gezamenlijke oecumenische viering van de BEL-kerken. De diakenen werken samen in de kerstactie. Een onderlinge goede relatie kan de gezamenlijke uitstraling naar buiten versterken. We staan daarom open voor verdieping van de relatie.

3. In de veertigdagentijd is er een samenwerking in het verband van de BEL-kerken.
4. De relatie met de PG Laren-Eemnes is vanouds goed en de onderlinge samenwerking zetten we voort.

5. Communicatie

1. De communicatiemiddelen die we inzetten breiden zich uit. Een oorzaak is dat papier en digitaal nog naast elkaar bestaan. Op een zeker moment in de toekomst zal mogelijk het zenden alleen nog digitaal zijn en printen een keuze van de ontvanger. We laten mensen die afhankelijk zijn van communicatie op papier echter niet aan hun lot over.
2. Een gezamenlijk kerkblad van de BEL kerken heeft voor het grootste deel van de gemeente toegevoegde waarde, met name het deel dat in BEL-gebied woont. Als dat deel kleiner wordt, neemt het draagvlak af.
3. Nieuwe mogelijkheden dienen zich aan, zoals een kerk-app die verschillende functies kan combineren, zoals nieuwsbulletin, liturgietekst, chatfunctie, adresboek en digitale collectezak.
4. De kerk heeft een functionele en actuele website. Kerkdiensten en andere bijeenkomsten kunnen live gestreamd worden op internet.
5. Mogelijk zijn er ook nog andere opties van digitale media om mensen op de hoogte te brengen over onze activiteiten.

Beleidskeuzen:

1. Het is niet wijs om nieuwe dingen te gaan doen, zonder het perspectief dat we ook stoppen met iets. De kosten van alle ingezette middelen nopen daartoe ook.
2. Het is aantrekkelijk te onderzoeken of de combinatie van website en een app doelmatig is. We kunnen dat onderzoek ook samen met de BEL kerken doen omdat een gezamenlijk platform misschien voordelen heeft en we dan tevens de toekomst van het gezamenlijke kerkblad kunnen belichten.

6. Voonemens om uit te werken

1. De kerk op zondag: visie op vieringen uitwerken inclusief de kerkmuziek.
2. Diaconie: Visie vertalen naar acties en afstemming met rentmeesters.
3. Pastoraat en vorming en toerusting: visie vertalen naar een haalbaar plan.
4. Rentmeesters: opstellen meer-jarenvisie kerkeiland, onderhoud en restauratieplannen, visie op geven, visieontwikkeling inrichting kerkgebouw, meerjarenbegroting en opstellen scenario's financiële toekomst.
5. Teambuilding kerkenraad en overgang naar smal moderamen.
6. Investeren in relatie kerkenraad-gemeente.
7. Communicatieplan herzien.